

**Комунальний заклад вищої освіти
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Філологічний факультет
Кафедра української філології**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора з
навчальної роботи

О. В. Когутюк
« 05 » вересня 2021 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ОБОВ'ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОКП 21 ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ
ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ**

Підготовки – бакалаврів
Галузі знань – 01 Освіта / Педагогіка
Спеціальності – 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)
Денної форми навчання
Філологічний факультет

2021-2022 навчальний рік

Робоча програма обов'язкової навчальної дисципліни «Історія української літературної мови» для студентів галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Доктор філологічних наук, професор Слободинська Т.С.;
спеціаліст II категорії, викладач кафедри української філології Сорочан А. М.

Робоча програма розглянута й схвалена на засіданні кафедри української філології (Протокол №1 від 30 серпня 2021 року)

Завідувач кафедри української філології
кандидат філологічних наук

Н. І. Скрипник

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 2	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Обов'язкова	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – не передбачено навчальним планом	Спеціальність 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)	Рік підготовки	
		2-й	
Семестр			
3-й			
Лекції			
18 год.			
Практичні			
12 год.			
Самостійна робота			
30 год.			
Загальна кількість годин – 60	Освітній ступінь: бакалавр	Індивідуальні завдання	
		-	
Вид контролю:			
Залік			
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Історія української літературної мови» – огляд процесу становлення сучасної української літературної мови від давніх часів до наших днів

Завдання навчальної дисципліни «Історія української літературної мови» – подати систематичний огляд функціонального використання української мови в ретроспективі.

2.1. Компетентності

2.1.1. Загальні компетентності:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі середньої освіти, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю і невизначеністю педагогічних умов в закладах середньої освіти.

ЗКЗ. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, до комунікації іноземною мовою за предметною спеціальністю.

ЗК4. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі.

ЗК8. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та значення у розвитку суспільства, техніки і технологій.

2.1.2. Спеціальні (фахові) компетентності:

ФК1. Здатність перенесення системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмету.

ФК2. Здатність забезпечувати навчання учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички в області предметної спеціальності.

ФК4. Здатність формувати і розвивати в учнів ключові та предметні компетентності засобами навчального предмету та інтегрованого навчання; формувати в них ціннісне ставлення, розвивати критичне мислення.

ПК 1. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови і літератури в практиці навчання української мови і літератури в закладах загальної середньої освіти.

ПК 2. Здатність адекватно використовувати мовні ресурси, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі фахової та міжособистісної комунікації, володіти різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних контекстах.

ПК 6. Здатність володіти законами аналізу лінгвістичних одиниць, розуміти ієрархічний взаємозв'язок між ними.

2.1.3. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Історія української літературної мови» студенти **набувають уміння та навички:**

РН7. *Демонструє* знання основ фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності), *оперує* базовими категоріями та поняттями предметної області спеціальності.

РН8. *Генерує* обґрунтовані думки в галузі професійних знань як для фахівців, так і для широкого загалу державною та іноземною мовами.

РН10. *Демонструє* володіння сучасними технологіями пошуку наукової інформації для самоосвіти та застосування її у професійній діяльності.

ПРН 2. *Пояснює* особливості розвитку української мови та літератури, зарубіжної літератури, специфіку перебігу літературного процесу в Україні та світі в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою; *порівнює* мовні й літературні факти, явища, визначає їхні подібності й відмінності.

ПРН 3. *Володіє* комунікативною компетентністю з української мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти).

ПРН 9. *Використовує* закони аналізу лінгвістичних одиниць для моделювання подібних у стандартних і нестандартних мовленнєвих ситуаціях, *застосовує* різні види аналізу мовних одиниць, визначає їх місце в тексті й мовленні, *розуміє* взаємозв'язок та ієрархію таких одиниць.

ПРН 14. *Уміє* працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 60 год., із них 18 год. – лекції, 12 год. – практичні заняття, 30 год. – самостійна робота.

Вивчення студентами навчальної дисципліни «Історія української літературної мови» завершується заліком.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І

Давньоукраїнська та середньоукраїнська літературна мова.

ТЕМА 1. Предмет, завдання і значення курсу історії української літературної мови. (лекц. 2 год.)

Лекція 1. Предмет, завдання і значення курсу історія української літературної мови. Зміст поняття «літературна мова» на різних етапах життя мови. Основні джерела вивчення історії української літературної мови. Основні терміни та поняття курсу.

ТЕМА 2. Періодизація історії української літературної мови. (сам. роб.)

ТЕМА 3. Проблема походження української мови в інтерпретації А. Ю. Кримського. (сам. роб.)

ТЕМА 4. Мовна ситуація Київської Русі. (лекц. 2 год.)

Лекція 2. Культурно-історичні умови розвитку держави Київська Русь. Дві літературні мови Київської Русі. Взаємодія та взаємовпливи літературних мов. Функції давньоукраїнської (давньоруської) та церковнослов'янської мов.

ТЕМА 5. Мова пам'яток давньоукраїнського періоду. (практ. 2 год.)

Практичне заняття 1. Мова пам'яток давньоукраїнського періоду. Уживання давньоукраїнської літературної мови у світському письменстві і різноманітних сферах: науково-юридична і канцелярсько-ділова сфери («Руська правда», грамоти з різних територій Київської Русі, договори князів); літописна література («Повість минулих літ», «Галицько-Волинський літопис»); художня спадщина («Слово о полку Ігоревім»). Уживання церковнослов'янської мови: літургія (Остромирове Євангеліє 1056-1057 рр., Галицьке Євангеліє 1144 р.); житія («Житіє Феодосія Печерського», «Сказаніє о Борисі і Глібі»); проповідницька література («Поученіє Кирила Туровського», «Слово о законі і благодаті» Іларіона). (2 год.)

ТЕМА 6. Уживання староукраїнської літературної мови у світському письменстві в різноманітних сферах (багатство стилів і жанрів). (сам. роб.)

ТЕМА 7. Мовна ситуація в Україні за часів Литовської доби. (сам. роб.)

ТЕМА 8. Сфери вживання літературних мов у Литовську добу. (практ. 2 год.)

Практичне заняття 2. Сфери вживання літературних мов у Литовську добу. Руська мова у «Литовському статуті», у «Судебнику» Казимира Ягайловича. Особливості мови українських грамот XIV-XV ст., близькість її до розмовного мовлення. Слов'яноноруська (церковнослов'янська) мова. Переклади простою мовою богослужбних книг: Пересопницьке Євангеліє (1556-1561), Крехівський Апостол (1560). Виникнення друкарства в Україні. Перші друковані книги: «Євангеліє учительное» (1559), Острозька Біблія (1580-1581). (2 год.)

ТЕМА 9. Ствердження державності «руської» мови у другому виданні «Литовського статуту». «Судебник» Казимира Ягайловича (1468). (сам. роб.)

ТЕМА 10. Переклади богослужбних книг. (сам. роб.)

ТЕМА 11. Розвиток літературних мов в Україні та сфери їх вживання в кін. XVI – поч. XVII ст. (лекц. 2 год.)

ТЕМА 12. Т. Шевченко як реформатор літературної мови. (сам. роб.)

ТЕМА 13. Розвиток літературних мов в Україні в другій пол. XVII – XVIII ст. Сфери вживання літературних мов Козацької доби. (лекц. 2 год., практ. 2 год.)

Лекція 4. Культурно-історичні умови розвитку українського народу. Особливості мовної ситуації. Роль Києво-Могилянської академії в становленні й розвитку староукраїнської літературної мови. Перші утиски і заборони української мови з боку російських царів. Занепад слов'яноноруської і простої книжної української літературної мови з кінця XVII ст., занепад житійно-повістєвого жанру, полемічної літератури, шкільної драми, учительно-проповідницьких творів.

Практичне заняття 3. Сфери вживання літературних мов Козацької доби. Ділове письменство: листування гетьманської і полкових канцелярій, листування канцелярії Запорозької Січі, акти полтавського та інших «городових урядів», закарпатський «Урбар» (1771-1774 рр.). Мова літописної літератури (літописи Самовидця, С. Величка, Г. Грабянки). Мова художньої літератури та публіцистики. Мовні ознаки бароко. Мова віршів Климентія Зиновієва. Мова творів Г. Сковороди. **Модульна контрольна робота № 1 (2 год.)**

ТЕМА 14. Мовна ситуація в Україні у XVIII ст. (сам. роб.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Нова українська літературна мова.

ТЕМА 1. Культурно-історичні передумови виникнення нової української літературної мови. (практ. 2 год.)

Практичне заняття 4. Культурно-історичні передумови виникнення нової української літературної мови. Формування української літературної мови на народній основі. Роль І. Котляревського в літературно-мовному процесі.

Особлива роль художньої літератури в розвитку літературної мови в Україні. (2 год.)

ТЕМА 2. Жанрове розмаїття нової української літературної мови початку ХІХ ст. (лекц. 2 год.)

Лекція 5. Жанрове розмаїття нової української літературної мови початку ХІХ ст. Розвиток української літературної мови в період від І. Котляревського до Т. Шевченка. Полеміка навколо питання про право на існування літератури, писаною українською народною мовою. Обстоювання цього права М. Максимовичем, В. Далем, О. Павловським, Г. Квіткою-Основ'яненком.

ТЕМА 3. Літературна мова 40-х років ХІХ – початку ХХ ст. (лекц. 2 год.)

Лекція 6. Літературна мова 40-х років ХІХ – початку ХХ ст. Роль Тараса Шевченка у розвитку української літературної мови. Мова Шевченкових творів. Загальна характеристика розвитку української літературної мови другої половини ХІХ – початку ХХ ст. Нова філософія української літературної мови в науковій діяльності Михайла Драгоманова. Розвиток публіцистичного стилю. Лексикографія й правопис. Мовні дискусії. Праці з історії української мови в кінці ХІХ – на початку ХХ ст.

ТЕМА 4. Розвиток літературних мов Галичини, Буковини, Закарпаття у ХІХ ст. (практ. 2 год.)

Практичне заняття 5. Розвиток літературних мов Галичини, Буковини, Закарпаття у ХІХ ст. Умови розвитку літературної мови. Сфери функціонування мови. «Собор руських учених» у 1848 році у Львові. НТШ імені Т. Шевченка у Львові. Співіснування галицького та наддніпрянського варіантів літературної мови. (2 год.)

ТЕМА 5. Розвиток літературної мови в Україні в 20-30-х роках ХХ ст. (лекц. 2 год.)

Лекція 7. Розвиток літературної мови в Україні в 20-30-х роках ХХ ст. Жовтневий переворот у Петрограді (1917 р.) і національно-визвольна боротьба українців. Культурна революція і поширення норм літературної мови в народних масах. Розширення і збагачення словникового складу мови. Активний розвиток правописної справи, поява низки лексикографічних праць. Перші підручники з української мови. Мова творів художньої літератури.

ТЕМА 6. Репресії українського слова. (практ. 2 год.)

Практичне заняття 6. Мовні репресії 30-х років ХХ ст. Правописне питання. Заборона правопису. Арешти мовознавців. Політика Сталіна, спрямована на знищення української мови. Ліквідація мовного фонду, накопиченого протягом попередніх років. (2 год.)

ТЕМА 7. Розвиток літературної мови у 40-80-х роках. (лекц. 2 год.)

Лекція 8. Розвиток літературної мови у 40-80-х роках. Функціональні стилі, їх розбудова. Наукова розробка української мови. Підручники та словники. Мова художньої літератури. Застійні явища в розвитку мови. *Модульна контрольна робота № 2*

ТЕМА 8. Історія українського правопису: від доісторичного «руського» письма до нового українського правопису. (сам. роб.)

ТЕМА 9. Українська мова як державна і як рідна в освітній системі, у державному й громадському житті. (сам. роб.)

ТЕМА 10. Державний статус української мови. Поняття про державну мову. (лекц. 2 год.)

Лекція 9. Державний статус української мови. Поняття про державну мову. Правова основа державності української мови. Розширення сфер функціонування української мови на всіх рівнях державного й суспільного життя. Збагачення виражальних засобів української мови (зміни в лексиці, фразеології). Закріплення державності української мови в Конституції України. Закон «Про засади державної мовної політики» (серпень, 2012 р.). Сучасні тенденції мовного розвитку.

ТЕМА 11. Українська мова як інструмент формування національної свідомості. (сам. роб.)

Структура навчальної дисципліни

№ з/п	Назва теоретичних розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Семінарських	Індивідуальна робота	Самостіна робота
Модуль 1								
Змістовий модуль І.								
<i>Давньоукраїнська та середньоукраїнська літературна мова</i>								
1.	<i>Предмет, завдання і значення курсу історії української літературної мови</i>	2	2	2	-	-	-	-
2.	<i>Періодизація історії української літературної мови</i>	2	-	-	-	-	-	2
3.	<i>Проблема походження української мови в інтерпретації А.Ю. Кримського</i>	2	-	-	-	-	-	2
4.	<i>Мовна ситуація Київської Русі</i>	2	2	2	-	-	-	-
5.	<i>Мова пам'яток давньоукраїнського періоду</i>	2	2	-	2	-	-	-
6.	<i>Уживання староукраїнської літературної мови у світському письменстві в різноманітних сферах (багатство стилів і жанрів)</i>	2	-	-	-	-	-	2
7.	<i>Мовна ситуація в Україні за часів Литовської доби</i>	2	-	-	-	-	-	2

8.	<i>Сфери вживання літературних мов у Литовську добу</i>	2	2	-	2	-	-	
9.	<i>Ствердження державності «руської» мови у другому виданні «Литовського статуту». «Судебник» Казимира Ягайловича (1468)</i>	2	-	-	-	-	-	2
10.	<i>Переклади богослужбних книг</i>	2	-	-	-	-	-	2
11.	<i>Розвиток літературних мов в Україні та сфери їх вживання у кін. XVI поч. XVII ст.</i>	4	2	2	-	-	-	2
12.	<i>Т. Шевченко як реформатор літературної мови</i>	2	-	-	-	-	-	2
13.	<i>Розвиток літературних мов в Україні у другій половині XVII – XVIII ст. Сфери вживання літературних мов Козацької доби. Модульна контрольна робота №1</i>	4	4	2	2	-	-	-
14.	<i>Мовна ситуація в Україні у XVIII ст.</i>	2	2	-	-	-	-	2
	Разом	32	14	8	6	-	-	18
Змістовий модуль II.								
Нова українська літературна мова								
15.	<i>Культурно-історичні передумови виникнення нової української літературної мови</i>	2	2	-	2	-	-	-
16.	<i>Жанрове розмаїття нової української літературної мови початку XIX ст.</i>	2	2	2	-	-	-	-
17.	<i>Літературна мова 40-х років XIX - початку XX ст.</i>	4	2	2	-	-	-	2
18.	<i>Розвиток літературних мов Галиччини, Буковини та Закарпаття у XIX ст.</i>	4	2	-	2	-	-	2
19.	<i>Розвиток літературної мови в Україні в 20-30-х роках XX ст.</i>	2	2	2	-	-	-	-
20.	<i>Репресії українського слова. Модульна контрольна робота №2</i>	2	2	-	2	-	-	-
21.	<i>Розвиток української мови у 40-80-х роках</i>	2	2	2	-	-	-	-
22.	<i>Історія українського правопису: від доісторичного «руського» письма до нового українського правопису</i>	2	-	-	-	-	-	2
23.	<i>Українська мова як державна і як рідна в освітній системі, у державному й громадському житті</i>	4	-	-	-	-	-	4
24.	<i>Державний статус української мови. Поняття про державну мову</i>	2	2	2	-	-	-	-
25.	<i>Українська мова як інструмент формування національної свідомості</i>	2	-	-	-	-	-	2
	Разом	28	16	10	6	-	-	12

	<i>Разом за навчальним планом</i>	60		18	12	-	-	30
--	-----------------------------------	-----------	--	-----------	-----------	---	---	-----------

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Змістовий модуль №1. <i>Мова пам'яток давньоукраїнського періоду</i>	2
2.	<i>Сфери вживання літературних мов у Литовську добу</i>	2
3.	<i>Сфери вживання літературних мов Козацької доби.</i> <i>Модульна контрольна робота №1.</i>	2
4.	Змістовий модуль №2. <i>Культурно-історичні передумови виникнення нової української літературної мови</i>	2
5.	<i>Розвиток літературних мов Галичини, Буковини та Закарпаття у XIX ст.</i>	2
6.	<i>Репресії українського слова.</i> <i>Модульна контрольна робота №2.</i>	2
	Разом	12

5. Теми лабораторних занять

не передбачені навчальним планом

6. Теми семінарських занять

не передбачені навчальним планом

7. Самостійна робота

Самостійна робота студентів при вивченні курсу складається з різних її видів: підготовка до аудиторних занять (лекцій та практичних занять); завершення розпочатих на практичних заняттях завдань, передбачених робочою програмою курсу; відвідування консультацій (індивідуальних та групових). Підготовка до лекційного заняття передбачає обов'язкове вивчення матеріалу попередньої лекції і ознайомлення з матеріалами наступної лекції (підручники, посібники). Підготовка до практичних занять передбачає обов'язкове вивчення отриманого теоретичного матеріалу з метою подальшого застосування знань на практичних заняттях, у наступній практичній діяльності.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Змістовий модуль 1 «Давньоукраїнська та середньоукраїнська літературна мова» <i>Періодизація історії української літературної мови</i>	2
2.	<i>Проблема походження української мови в інтерпретації А. Ю. Кримського</i>	2

3.	<i>Уживання староукраїнської літературної мови у світському письменстві в різноманітних сферах (багатство стилів і жанрів)</i>	2
4.	<i>Мовна ситуація в Україні за часів Литовської доби</i>	2
5.	<i>Ствердження державності «руської» мови у другому виданні «Литовського статуту». «Судебник» Казимира Ягайловича (1468)</i>	2
6.	<i>Переклади богослужбних книг</i>	2
7.	<i>Розвиток літературних мов в Україні та сфери їх вживання у кін. XVI поч. XVII ст.</i>	2
8.	<i>Т. Шевченко як реформатор літературної мови</i>	2
9.	<i>Мовна ситуація в Україні у XVIII ст.</i>	2
10.	Змістовий модуль 2 «Нова українська літературна мова» <i>Літературна мова 40-х років XIX - початку XX ст.</i>	2
11.	<i>Розвиток літературних мов Галиччини, Буковини та Закарпаття у XIX ст.</i>	2
12.	<i>Історія українського правопису: від доісторичного «руського» письма до нового українського правопису</i>	2
13.	<i>Українська мова як державна і як рідна в освітній системі, у державному й громадському житті</i>	4
14.	<i>Українська мова як інструмент формування національної свідомості</i>	2
Разом		30

8. Індивідуальні завдання

не передбачені навчальним планом

9. Методи та технології навчання

Навчальна дисципліна передбачає різні способи представлення інформації здобувачеві вищої освіти під час його пізнавальної діяльності, реалізовані через відповідні дії, що пов'язують учасників освітнього процесу, тобто передбачає використання таких методів навчання:

І. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

- за джерелом інформації:

Словесні методи: усний виклад викладачем теоретичного матеріалу; бесіда; пояснення; інструктаж (застосовується при наданні вказівок до виконання домашнього завдання та організації самостійної роботи здобувача освіти).

Наочні методи: схеми, демонстрація (показ ілюстрованих посібників, таблиць, фото давніх текстових пам'яток, презентацій тощо).

Практичні методи: самостійна робота з навчальною літературою; виконання вправ і тестових завдань.

- за логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

- за ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

- **за ступенем керування навчальною діяльністю:** під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних завдань.

Відповідно до Закону України «Про освіту» (Стаття 8) особа реалізує своє право на освіту впродовж життя шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти. Здобувачі освіти мають право на вивчення та перезарахування результатів вивчення окремих тем дисципліни в системі неформальної освіти.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

10. Методи контролю

Навчальні досягнення студентів оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання. У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.

Методи письмового контролю: модульне письмове тестування, написання тематичних повідомлень за планом практичних занять.

Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Система контролю знань та умови складання заліку. Навчальна дисципліна «Історія української літературної мови» оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною системою. Дисципліна складається з двох змістових модулів. Перший змістовий модуль – **43 бали**, другий ЗМ – **37 балів**, залік – **20 балів** (разом за семестр – **100 балів**). Мінімальний допусковий бал – **45**.

Система отримання балів накопичувальна.

Підсумковою формою контролю є залік (максимальна кількість балів – **20**). На залік виносяться вузлові питання, що потребують уміння синтезувати отримані знання й застосовувати їх у вирішенні практичних завдань.

Поточне тестування та самостійна робота																							Залік		
Модуль 1																									
Змістовний модуль 1												Змістовний модуль 2													
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9		T10	T11
1	1	2	2	5	2	2	5	2	2	2	2	5	1	5	1	1	5	2	5	2	2	2	2	1	0
43												37											2		
100																							0		

**Порядок переведення рейтингових показників успішності
у європейські оцінки ECTS**

№ з/п	За шкалою ВГПК (в балах)	За шкалою ECTS	За національною шкалою
1.	90-100	A	Відмінно
2.	82-89	B	Добре
3.	75-81	C	Добре
4.	64-74	D	Задовільно
5.	60-63	E	Задовільно
6.	35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
7.	1-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл.

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.

«незадовільно»	виставляється студентіві, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентіві, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.
----------------	---

Кожний модуль включає бали за поточну роботу Студента на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням роздрукованих завдань та/або у тестовій формі.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

12. Методичне забезпечення

- опорні конспекти лекцій;
- навчальні посібники;
- робоча навчальна програма;
- презентаційні матеріали;
- засоби підсумкового контролю (комплект завдань для модульних контрольних робіт, питання до заліку).

13. Рекомендовані джерела інформації

Основна:

1. Білоусенко П. І. Єсть известное художество... Граматиці М. Смотрицького 400 років. *Українська мова*. 2019. № 4. С. 47-56.
2. Гнатюк Л. То якою ж мовою писав Григорій Сковорода? *Дивослово*. 2006. № 3.
3. Гуцуляк І. Рецепція Біблії у символіці українського поетичного бароко. *Лінгвостилістичні студії*. 2020. Вип. 12. С. 37-53.
4. Єрмоленко С. Я. Філософія мови Тараса Шевченка. *Українська мова*. 2014. № 2. С. 3-18.
5. Історія української літературної мови. Хрестоматія, упор. С. Я. Єрмоленко, А. К. Мойсієнко. Київ : Либідь, 1996. 288 с.

6. Матвіяс І. Г. Творчість І.Франка на тлі історії української літературної мови. *Мовознавство*. 2003. № 6. С. 18-24.
7. Мацюк Г. П. Теоретичні джерела рукописної граматики І. Могильницького. *Мовознавство*. 2000. № 4-5. С. 26-32.
8. Мойсієнко В. М. Про національний статус «руської мови» в часи Великого князівства Литовського та Речі Посполитої. *Мовознавство*. 2005. № 1. С. 67-83.
9. Наєнко Г. М. Граматика Лаврентія Зизанія та Мелетія Смотрицького в контексті наукового текстотворення середньоукраїнського періоду. *Українська мова*. 2019. № 4. С. 70-84.
10. Німчук В.В. Хрестоматія з історії української мови Х-ХІІІ ст. Житомир : Полісся, 2015. 352 с.
11. Німчук В. В. Четя 1489 року в контексті сучасної україністики. *Українська мова*. 2015. № 1. С. 3-35.
12. Нова редакція Українського правопису. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Pravopys.2019/ukr.prapovys-2019.pdf>
13. Огієнко І. Історія української літературної мови. Київ : Либідь, 1995. С. 48-82.
14. Огієнко І. Нариси з історії української мови. Система українського правопису (Популярно-науковий курс з історичним освітленням). Вінніпег, 1990. 216 с.
15. Півторак Г.П. Державна мова у Великому князівстві Литовському і проблема розмежування українських та білоруських писемних пам'яток. *Мовознавство*. 2005. № 3-4. С. 80-84.
16. Півторак Г. П. Українці: звідки ми і наша мова. Дослідження, факти, документи. Київ : Віпол, 2014. 280 с.
17. Русанівський В. М. Історія української літературної мови. Київ : «АртЕк», 2001. С. 3-9.
18. Українська мова у ХХ сторіччі: історія лінгвоциду. Док. і матеріали. Упор. Л. Масенко та ін. Київ : Вид. дім «КиєвоМогилянська академія», 2005. 399 с.
19. Фаріон І. Д. Суспільний статус староукраїнської (руської) мови у ХІV-ХVІІ ст.: мовна свідомість, мовна дійсність, мовна перспектива. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2018. 656 с.
20. Чапленко В. Мовна політика більшовиків на Україні в 1950-1960 рр. Український Публіцистично-Науковий Інститут. Чикаго, 1974. URL: <https://ua-etymology.livejournal.com/289143.html>
21. Шевельов Ю. Про критерії в питаннях українського офіційного правопису. Вибрані праці : У 2 кн. Кн. 1. Мовознавство. Київ, 2008.
22. Шевельов Ю. Українська літературна мова в першій половині ХХ ст. (1900-1941). Стан і статус. Сучасність, 1987. 395 с
23. Штанденко У. Мовний аналіз гетьманських універсалів Івана Мазепи. *Українська мова*. 2018. № 2. С. 91-100.

Додаткова:

1. Бацевич Ф. С. Духовна синергетика рідної мови : Лінгвофілософські нариси : монографія. Київ : ВЦ «Академія», 2009. 342 с.
2. Голоюх Л. В. Ідіолект Лесі Українки в історії української літературної мови. *Лінгвостилістичні студії*. 2020. № 12. С. 28-37.
3. Гузар О. Майбутнє українського правопису на тлі орфографічних змін у європейських мовах. *Українська мова*. 2002. № 4. С. 115-123.
4. Єрмоленко С. Я. Лінгвісти про походження української мови. *Нариси з української словесності (стилістика та культура мови)*. Київ : Довіра, 1999. С. 369-383.
5. Зарінова М. Засади формування лексичної системи мови в кінці ХІХ – на початку ХХ ст. і художня практика. *Культура слова*. Київ, 2017. Вип. 86. С. 176-185.
6. Німчук В. В. Періодизація як напрямок дослідження генези та історії української мови. *Мовознавство*. 1997. № 6. С. 3-16; 1998. № 1. С. 3-13.
7. Півторак Г. П. Українці: звідки ми і наша мова. Київ : Наукова думка, 1993. С. 8-26.
8. Півторак Г. П. Походження українців, росіян, білорусів та їхніх мов / Міфи і правда про трьох братів слов'янських зі «спільної колиски». Київ : Видавничий центр «Академія», 2001. 152 с.
9. Пономаренко А. Лінгвофеномен фундатора національної літерат. мови: естетико-соціальні проєкції. *Українська мова*. 2002. № 3. С. 37- 44.
10. Пономарів О. Д. Український правопис у запитаннях і відповідях. *Українська мова*. 2002. № 4. С. 107-113.
11. Пуряєва Н.В. Особливості мови першого українського молитовника. *Українська мова*. 2017. № 2. С. 27-39.
12. Склярєнко В. До питання про «руські письмена» і Житті Костянтина Філософа. 2. *Мовознавство*. 2016. № 4. С. 3-21.
13. Склярєнко В. Г. Походження назви Україна. *Мовознавство*. 2006. № 5. С.15-33.
14. Тараненко О.О. Колоквіалізація, субстандартизація та вульгаризація як характерні явища стилістики сучасної української мови. *Мовознавство*. 2002. № 4-5. С. 33-39; 2003. № 1. С. 23-41.
15. Тараненко О. О. Мовна ситуація та мовна політика в сучасній Україні. *Мовознавство*. 2003. № 2-3. С. 30-56.
16. Тараненко О. О. Сучасні тенденції до перегляду нормативних засад української літературної мови і явище пуризму (у межах граматичних категорій іменника). *Мовознавство*. 2005. № 3-4. С. 85-104.